

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zapolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 42. szám.

Csütörtök, február 20

Rónay főispán felmentése.

Torontálvármegye alispánjához ma a következő leirat érkezett:

1159. sz.
Eln.

Torontálvármegye közönségének

Nagy-Becskereken.

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsége folyó évi február hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésem folytán Rónay Jenő Torontálvármegye főispánját ezen állásától hű szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Erről a vármegye közönségét ezenel értesitem.

Budapesten, 1902. évi február hó 19-én.

Széll s. k.

Rónay Jenő főispán a következő leiratot vette:

1159. eln.

Méltóságos ur!

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsége folyó évi február hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésem folytán Méltóságodat Torontálvármegye főispáni állásától hű szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Midőn erről Méltóságodat értesitem, egyttal főispáni állásában kifejtett működéséért köszönetemet fejezem ki. Eddig élvezett illetményeinek beszüntetése iránt megfelelően intézkedem.

Végül fölkérem Méltóságodat, hogy szolgálatai okmányait nyugdíjárándóságának megállapításá végett bemutatni sziveskedjék.

Fogadja Méltóságod tisztelem nyilváníttását.

Budapesten, 1902. évi február hó 19-én.

Széll.

Felhő borong, magát kisírni vágyva, sóhajt a szél, — ép jó idő a bucsuzásra mint a költő mondja S talán még azok is, kik várva-várták ezt a hírt, még azok is összerendeznek, mikor arról értesülnek, amit fentebb közlünk olvasóinkkal. Mert tudjuk, hogy elkeseredett ellenfelei voltak a távozó főispánnak, politikai ellenfelei és személyes ellenségei, amint az másképpen nem képzelhető egy olyan férfinál, ki közel három évtizedig állt közzolgálatban; de azt is tudjuk, hogy még az ellenfelei is megbecsülik benne a rendkívüli tehetséget, a bámulatraméto szorgalmat és a minden kétségen felül álló tisztaszinarany jellemet.

E percben már senki sem veheti hízegésnek, ha kimondjuk azt, amit minden habozás nélkül aláír a vármegye közönségének nagy többsége: hogy Rónay Jenő távozása óriási veszteséget jelent Torontálvármegyére nézve s hogy ószinte sajnálattal veszi tudomásul a vármegye közönsége, hogy az utolsó hónapok elszomorító eseményeinek behatása alatt elhagyja állását.

Nem mondunk újat, mikor felelevenítjük azt, hogy Rónay Jenő az utolsó két év alatt három ízben is kérte felmentését, de eme elhatározásának megmástitására ugy fent, mint lent felkértevén, elállt attól a szándékától, hogy a főispáni állást felcsereélje a képviselői mandátummal. Nem akarta otthagyni e vármegyét, melynek mindenkor hű és odaadó fia volt, épen akkor, mikor az ő kipróbált tudására leginkább szükség volt.

Most, hogy harmadizben kérte felmentését, ő Felsége hű szolgálatai elismerése mellett felmentette Rónay Jenőt, a miniszterelnök pedig szívesen ragadja meg az al-

kalmat, hogy kifejtett működéséért köszönetet mondjon a távozó főispánnak.

S ki tudná jobban, mint jelentenek azok a hű szolgálatok, mint épen Torontálvármegye közönsége Multával az éveknek sokat felejt a nép, de azt el nem felejt sohasem, hogy árvíz, tüzvész, inség mindig ott találta Rónay Jenőt a helyszínen, s hogy nálánál jobban senki sem igyekezett azon, hogy letörtülje az árvák könyneit, kenyeret adjon az éhezőknek, munkát a keresetnélkülieknek.

Lesz még alkalmunk Rónay Jenő társadalmi tevékenysége méltatására. Itt még csak arra a köztudomású tényre kívánunk rámutatni, hogy nálánál jobban senki sem ismeri a vármegyei közigazgatás legapróbb részleteit s bár nem szükölködünk tehetséges és munkabíró férfiak nélkül, de Rónay Jenőnél lelkiismeretesebb, szorgalmasabb, fáradhatlanabb tisztviselője sohasem volt e vármegyének.

Sokkal élénkebben van emlékében a nagyközönségnek mindaz, amit Rónay Jenő tíz éves főispánsága alatt alkotott, semhogy ezt újból el kellene mondanunk. Munkás, fárasztó, emésztő életet élt s bár nem minden vállalkozását koronázta a Demosthenesnél is ékebben szóló siker, jóleső meglegedés szállhat szívébe, amikor látja, hogy páratlan munkássága még ellenfeleinél is feltétlen elismerésre talál s hogy minden politikai pártáryalat megbecsüli azokat a még eléggé nem méltányolható szolgálatokat, melyeket e vármegyének tett.

Lelki szükségünknek teszünk eleget, mikor a távozó főispán elé állunk s megmondjuk, hogy ószintén tiszteljük azért a nagy ideális szeretetért, melylyel a közjó és a kultura — közös ideálunk — érdekében működött; lelkünk egész meglevével szeretjük és becsüljük azért, mert életének célja mindig a legnemesebb ideálok elérése volt a más jutalomra soha-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Bellerophon levele.

— Fatalista vagyok, — mondta Roland Fontaine; — hiszek a végzetben s nem rettenek meg semmitől, ami reám sujt. Ha szerencsétlenség ér, csak a legegésőbb pillanatban kerülök ki a csapásból. Azt gondolom, amit a vén muzulmán, aki flegmatikus egykedvűséggel vallja: „Allah tudja, mi a jó és mi a rossz!”
Ezt a filozófiát pedig az élettől tanultam, amely arra oktatott, hogy a sors intézkedik minden emberi dologban. Es — higgyék el — nem én vagyok egyetlen ilyen tanítványa az életnek.

Hallgassák meg egyikét azoknak a kalandjaimnak, amelyek erre az életakziomóra vezettek. Az 1885. évben elvesztettem az atyámat, aki örökül harmincezer frankot és két nagybacsit hagyott reám, — egyik gazdagabb volt, mint a másik. Két bácsim közül az idősebbik, a gyámom, zajos ifjusága után rut aggastyánná vedlett. Józan esze vén korában valósággal megbomlott; elvesztette az emlékező tehetségét, sőt csaknem a beszélőképességét is. Napról-napra elfelejtett néhány szót, úgy, hogy csakhamar vadembernek érezte magát a fecsegő társadalomban: a legegyszerűbb gondolatát sem tudta kifejezni, amiben egyetlen vigasztalása csak az lehetett, hogy gondolatai sem igen voltak.

Másik bátyám, aki idősebbik testvérét gondozta, a legszivtelenebb ember volt, akit csak ismertem. Atyám életében állandóan mély gyűlöletet érezett a megboldogult iránt; olyan volt, mint a bibliai Káin, csak hogy bourszoá-köntösből. Ezt a gyűlöletet — atyám halála után — én is örököltem. Magához vett, de csak azért, hogy koplaltasson, megsorvasztson és megkeserítse a fiatal éveimet. Gyűlöletét azonban mégsem tölthette ki oly mértékben, mint szeretne volna; akadályozták őt ebben atyám egykori barátai, akik szemmel tartottak engem, mint a ház gyakori vendégeit. Ez fájt a köszívü embernek a legmélyesegesebben. El is határozta, hogy változtat a dolgok sorján s azt határozta, hogy egy „biztos emberéhez“ küld, messze az otthonától, ahol aztán „érdemem szerint fogok lakolni.“ Levelet iratott a bátyjával, gyámommal; az ajánló sorokat pedig elküldte velem Tréla urnak, a chateau-dampierrei üvegghuta tulajdonosának. Szándéka egyszerű volt: gyöngye szervezetemet tönkre akarta tenni az üvegghutás kemény munkájával. Tizenyolc éves voltam akkor és naiv, mint az illusztris Frise Poulet. A legtermészetesebb megnyugvással fogadtam nagybátyám rendelkezését, akiről, mint atyám öcséséről, azt hittem, hogy csak a javamat kívánja.

A vasut, majd pedig a parasztszekér Chateau Dumpierrebe vitt. Tavaszí pompáju szeptemberi délután volt, amikor megérkeztem. Az üvegghuta bejáratánál egy katonás kinézésű

ur fogadott, kinek élénk és határozott tekintete oly zavarba ejtett, hogy hirtelen egy szót sem voltam képes üdvözlésül kiejteni. Ő azonban megértett engem:

— Tréla ur, — mondta, — hosszú uton van. Én hel ettesitem őt . . . a társa vagyok. Adattam vaskos leveletem; ő néhány perccig jobbra-balra forgatta, aztán így szólt:

— Talán ajánló levél . . . egy állásra az üvegghutában?

— Igen . . . Ajánló sorok.

— Ez esetben én is fölbonthatom.

Föltépte a borítékot s aztán felkiáltott:

— Hisz ez az én Bellerophon barátom írása!

Egy pillanatra elhallgatott. Minden naivitásom mellett is sejtettem, hogy derék rokonom valami infámiát követhetett el ez emberrel szemben.

Az öreg ur fel s alá járt néhány perccig és rendkívül felindultnak látszott. Azután felém fordult:

— Itt nincs más hátra, kis öcsém, mint visszafordulnia oda, ahonnan elindult.

A gondolat, hogy viszont kell látnom a nagybátyámat, megrémített.

— Uram, bárminő munkára vállalkozom, csak fogadjon fel.

Habozni látszott egy másodpercig, de hirtelen kitért belőle a méltatlankodás:

— Nem! — lehetetlen az ön szerveztével ilyen munkába állania. Ha meghallgatnám,

s törekedett, mint amit a kötelességteljesítés tisztelete ad.

A vármegye közönségének tulnyomó része így gondolkozik a távozó főispán működéséről s mi bizunk benne, hogy Rónay Jenő, ki élete delén vonul most a magánéletbe, rá fogja még tehetni a kezét arra a kerékre, melylyel a haza sorsát kormányozzák, mely méltó álma és becsvágya a legjobb és legnemesebb hazafiaknak.

Brajner Lajos.

A távozó főispán a következő sorokkal vesz búcsút a vármegye tisztikarától:

Torontálvármegye tisztikarához.

Most, midőn a vármegye közigazgatásának 28 éven át szakadatlanul viselt szolgálatát elhagyandó vagyok, nem áll módomban, hogy a vármegyei tisztikar minden egyes tagjának bucsujobbomat nyújthassam.

Legyen tehát megengedve nekem, hogy ezen jelentőségteljes pillanatban, midőn egy eltöltött ifjuság alkonyán, igaz szenvedélylyel választott és kitarással követett pályámtól megválok, a bucsuzás fájó nehézségein úgy essem túl, hogy eme talán szokatlan uton mondom „Isten hozzádat“ és kívánok a vármegyei tisztikarnak egy szép és boldog jövőt.

Nagybecskerek, 1902 február 20-án.

Rónay Jenő.

A képviselőház szünete. A képviselőház ma és holnap nem tart tanácskozást. A két napos szünetre az ad okot, hogy Széll Kálmán Bécsbe utazik.

Független megyei párt. Mint a „Nagybecskereki Hírlap“ írja: Több megyebizottsági tag a napokban tartott értekezletén kimondotta a független megyei párt megalakulását. Az új párt hivatalos organumául a N. H.-t jelölte ki.

Sok a pénz.

— február 20.

A közgazdasági események változatos történetében is ritkítja párját az az alakulás, mely az általános közgazdasági helyzet és különösen a pénzügyi viszonyok tekintetében ezidőszert európaszerte és kiváltképpen Magyarországon tapasztalható. Köztudomásúlag nincsen a közgazdaságnak egyetlen ága sem, mely többé-kevésbé válságos viszonyokkal ne küzdne; napról-napra tapasztaljuk, hogy a kereseti források és az üzleti alkalmak ritkulnak, minek

ostobaságot követnének el. Minden, amit tehetek, ha nem volna pénze a visszautazásra, — megfizetni az utiköltséget.

Ezzel két Lajos-aranyat tett egy borítékba. Nem mertem visszautasítani, hanem szégyenkezéssel megköszönve az adományt, elsiettem.

Amikor künn voltam ismét a réteken, elfogott a kétségbeesés. Lehetetlennek tartottam visszatérni a nagybátyámhoz. Szomorúan, a halál gondolatával eltelve indultam neki a mezőnek. Hosszu ideig bolyongtam így, áthaladva egy erdőn, majd a víz partjához értem. Ekkor már lassan közeledett az alkonyat. Elcsigázva, a fáradtságtól, ledőltem a pázsitra és beleálmodtam magam az engem körüllelő idegen világba. Egyszerre léptek neszére ébredtem. Egy nyolctíz éves leányka, — szép, mint a festett angyalkák, rózsás arccal és szőke fürtökkel — közeledett felém. Mikor megpillantott, ijedten megállt. Arcom azonban csakhamar bátorságot öntött belé, úgy, hogy hozzám jött és gyermeki bizalommal tárta föl előttem kétségbeesését:

— Eltévedtem az erdőben.

Aztán sebtiben elmondta, mint futott el, játék közben, a bonne jától be az erdőbe; elrejtőzött, hogy keressék . . . aztán eltévedt.

Lábcsakait megsebezte a tövis; szegényke bizonyára régóta kóborolhatott, a kivezető utat keresve. Megkérdeztem, hová vezethetném? A Noiré-kastélyba, — mondta. Karjaimba emeltem tehát és amugy vaktában nekiindultam a bizonytalan felé. A véletlen egy paraszttal hozott össze, az megadta az irányt. Később sze-

következében a közgazdaság erdejében erős tölgerek dülnek le, megrengetvén maguk alatt a talajt és mindazt, smi körülöttük él.

Azt szokták mondani, hogy a közgazdasági viszonyok ily általánosan kedvezőtlen helyzete mellett a pénzügyek is szükségszerűleg megsínlik az idők járását. Ez a teoriát alaposan halomra dönti a jelenlegi szituáció, amelyben — mint tudvalevő — a legsúlyosabb közgazdasági válság dején valósággal duskálnak a pénzben és a világ pénzpiacain ugyszólván könyörögve kínálkozik a pénz bármimemű elhelyezése.

A gyakorlati élet nem egyszer állítja hasonló módon fejtetőre a teoriát. A közgazdaság tanából törölni kell azt a tételt, mely azt tanítja, hogy a pénzviszonyok alakulása szorosán összefügg és párhuzamosan együtt jár a közgazdasági általános viszonyok fejlődésével és új elv gyanánt kell beállítani a pénzviszonyok önálló alakulásának és minden egyéb körülményektől szabad irányulásának immár gyakorlatilag igazolt tételét. Am ezzel a tanmódosítással még nincsen levonva a mai helyzetnek minden konzekvenciája, mert foglalkozni kell azokkal a gyakorlati eredményekkel is, melyekre az említett tanok cáfolata vezet.

Nincs az a finánc-zseni, aki tudná, hogy mit csináljunk azokkal a tőkékkel, melyek a bankok páncélszobáiban huzódnak meg és áhitattal várják a kamatozás alkalmát, ám a forgalomba kimenni nem mernek és bár a bankok a kamat leszállításának formájában erőszakos eszközökkel is igyekeznek elérni a célt, eredmény nem mutatkozik.

Az újabbkori közgazdaság története nem mutat ehhez fogható példát és minél hosszabb a helyzet tartama, annál furcsább következményekre vezet. Első ily következmény gyanánt jelentkezett a befektetési értékeknek kezdetben félnék, utóbb élénk hausse ja, ami kiáltó kontrasztot képez a rossz idők hatása felől eddig ráplált felfogással szemben. A befektetési értékeknek ily meglepő mozgalmánál még sokkal feltűnőbb az a tény, hogy a legutóbbi időben új konverzióhír szálldogál a levegőben. Arról van szó, hogy megismételtesék az a korszakos jelentőségű pénzügyi művelet, melyet a magyar pénzügyi élet reneszansz korszakában Wekerle vitt keresztül, tudniillik, hogy leszálltassák a magyar állam tartozásának kamatja. Amit akkor a legkedvezőbb pénzügyi helyzet eredménye gyanánt bámullattunk, azt ma a viszonyok játéka gyanánt bámullattal látjuk felvetődni és ha azt kérdezzük: mivel járultunk hozzá ez eredmény előidézéséhez, bizony feleletet adni nem tudunk.

Alig egy év előtt a viszonyok súlyos vol-

kérral is találkoztunk, amely fölvev. Öreg este volt, mikor a kastélyba értünk, ahol akkorra már nagy volt a kétségbeesés. A szülők otthon sem voltak: keresték az elveszett gyermeket; csak néhány vén cseléd ögyelgett a házban, kezeiket tördelve a szerencsétlenség fölött. Betoppánásunk nagy szenzációt keltett: pillanat alatt örömrivalgással telt meg a ház. Azután megkondították a kastély harangját . . .

Fél óra múltán hazaértek a szülők; már messziről hangzott örömiük zajos kitérése a jó hír hallatára. Én pedig megdöbbenve álltam ott, szóltanul a bámullattól: a megmentett leányka atyja az az öreg ur volt, aki az üveghutánál fogdott . . .

— Istenemre! — kiáltott föl ő, mikor föl ismert; — ime, a gondviselés! És ha már a sors is úgy akarja, innen többé el nem bocsátom őnt! . . .

Mint ahogy az antik legendákban mondja az irás, — ime, Bellerophon levele megmentette azt, akinek vesztére tört! Nekem pedig még a pegazust sem kellett sarkantyuba fognom, hogy átvágtassak a chimerán. Egy ártatlan gyermek gyöngye keze elégséges volt arra, hogy engem a legnagyobb balsorsától megmentsen s eljuttasson a boldogulás révébe. A sors akarta, — az kétségtelen! S ugyanennek a sorsnak köszönhetem mai jólétemet, boldogságomat is; első sorban pedig az én bájos kis feleségemet, akit a fatalisták jó szelleme vezetett elem azon a szeptemberi estén, ott az erdőszélen, ahol mindketten eltévedtünk.

I. H. Rosny.

tának jele gyanánt kellett tudomásul vennünk azt a faktumot, miszerint a magyar állam bankár csoportja lemondott arról a jogáról, hogy a 4%-os beruházási kölcsön hátralevő részére opcióját gyakorolja; azóta a közgazdasági viszonyok általában még kedvezőlenebbé váltak és ime ma önmagától felvetődik oly konverzió terve, mely szerint a magyar állam megengedhetné magának azt, hogy felmondja ama tartozásait, melyek 4%-nál nagyobb, tudniillik 4 $\frac{1}{2}$ %-ban ennél is valamivel több százaléknyi kamatterhet jelentenek a magyar kincstárnak. Ily nagy fordulatnak ily gyorsan való bekövetkezésére valóban senki sem számíthatott s ismét bebizonyult tehát, hogy ilyféle dolgokban a biztos előrelátás csak fiktív fogalom.

A felvetődött terv végrehajtásának minden csábító volta dacára tagadhatatlan, hogy a terv nem nélkülözi a merészség jellegét. Am viszont az is bizonyos, hogy a cél, melyet vele elérhetünk, oly nagy jelentőségű, a mely megérdemli a kockázatot. Nyilvánvaló, hogy oly alkalom kihasználásáról van szó, a milyen évtizedenként is alig kínálkozik egyszer. Fel tehát a konverzióra!

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 6 óráig; ugyanazon napokon este 7 $\frac{1}{2}$ -től 1 $\frac{1}{2}$ -ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad.

Február 23. Szabad lyceum d. u. 5 órákor.

" 25. Az igazoló-választmány ülése d. e. 9 órákor.

— Kinevezések. A belügyminiszter az iláncsai anyakönyvi kerületbe Beéry Kálmán h. segédjegyzőt, a jánosföldibe Zachariás Béla segédjegyzőt, a kamániba pedig Bobekits Dragolyub h. segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— Küldöttség az alispánnál. Román-Écska község huszonöttagu küldöttsége tisztelettel ma az alispánnál. A küldöttséget, a mely arra kérte az alispánt: hasson oda, hogy a legközelebbi biróválasztáson Urzuleszku Traján is jelöltessék, dr. Holleander László vezette. Az alispán válaszában a járás főszolgabírájához utasította a küldöttséget. A maga részéről — ugymond — nem zárkózik el attól, hogy a kérést ő is figyelembe ajánlja a főszolgabírónak. Különben is biztosította a küldöttséget, hogy soha sem zárkózik el az elől, hogy a nép akarata a törvény keretén belül érvényesüljön.

— A közegészségügyi bizottság ülése. A városi közegészségügyi bizottság tegnap délután Meneszer Lipót megyei főpénztáros elnökele alatt ülést tartott, melyen résztvettek Weiserschan József dr., Balázi József, Fialowski Béla dr., Szalay József, Haidegger Ödön dr., Reitter Oskár, Menczer Izidor dr. bizottsági tagok és Rehák Béla, mint bizottsági jegyző. Legelőbb Weiserschan városi főorvos olvasta föl október hónap tól kezdve, összesen négy hóról szóló havi jelentését, amelyekből a három első annak idején lapunkban ismertettük, a január havi jelentést pedig alább adjuk. Következett volna a folyó évi költségeloirányzat tárgyalása, minthogy azonban a szükséges iratok nem állottak a bizottság rendelkezésére, a költségvetést a hétfőn délután folytatandó ülésben fogják tárgyalni.

— Nagybecskerek város közegészsége. A lefolyt január hónap kedvezőlenebbre fordult. A születések száma 17-el csökkent, míg az elhaltak száma 8-al szaporodott. A megbetegedések, különösen a légzési szervek lobos bántalmi feltűnően szaporodtak, míg a heveny ragályos betegségek elég kedvező arányt mutatnak. Trachomára 1200 egyén vizsgáltatott, köztük 2 trachomás gyógykezelés alá vétetett. Rendörvosiilag 20 egyén lett megvizsgálva. Az országos betegápolási alap terhére 78 egyén orvosoltatott. Az élelmi szerek piaca 14 ízben lett ellenőrizve, 2 alkalommal higitott tej kifogásoltatott. Január hó folyamán élve született 70 gyermek, elhalt 62 egyén, ezek közül 21 hét éven aluli. A jelentékenyebb halálok a következők: veszületett gyengeség 1, görcsök 11, gyermekaszály 1, bélhurut 3, bárányhimlő 1, tüdőgyulladás 5, tüdőgümőkór 18, vízi betegség 3.

Menyecskebál. Semsey Gyula, társaséletünknek igazán fáradszóró szereplője, tegnap este igen sikerült menyecskebált rendezett a kaszinó kistermében. A bálon, amelyen hajnalig szólott a muzsika, ott voltak: Bauer Henrikné, dr. Brájler Lajosné, Daniel Ferencné, Demkó Vidorné, dr. Hadffy Miklósné, Hertelendy Ferencné, Kun Aladárné, dr. Magyar Károlyné, dr. Perisics Zoltánné, dr. Vinczevidy Ernőné.

A tanító-egyletek tavaszi gyűlése Fontos tanügyi érdekek, mint: az országos tanítói nyugdíjtörvény revíziója, a tanítóegyletek reformkérdése stb. arra indították a délm. tanítóegylet vezetését, hogy a tanító-főegyletek tavaszi gyűlésének idejét már március első felére tegye. Ezen gyűléseken ajánlja a főegyleteknek behatározható tárgyalásra: A tanítói fizetések szabályozásának kérdését, az ifjúság erkölcsi életének megóvását, a szakszerű tanítóképzést és képesítést tárgyaló tetteket, továbbá a közoktatásügyi miniszternek a tanítóegyletek reorganizálására célzó körrendeletét.

Tél. Tél apó úgy látszik mégis csak megembereli magát, ha egy kicsit elkésve is, mégis ellátogat hozzánk. Az egész országból hidegebb időről érkeznek jelentések s nálunk is hűvösebbre vált az idő. Téli hidegtől ugyan még messze vagyunk, de az időjárás állítása szerint hamarosan ránk köszönt a zimankós idő is. Falb mester ugyan a mai napra kritikus időt jósolt, rettenetes hideggel s még rettenetesebb hózártással. Jólásából be csak annyit vált, hogy szűkre borult az égboltozat s megeshetik, hogy meg is ered belőle a hó. Egy kis hidegért különben sem igen haragudnának meg az emberek, különösen azok, akik még egyre reménykednek, hogy mégis csak a tél hoz számokra jeget s nem a gőzgép a Csorbai tótól.

Beszeda. A szerb egyházi dalárda március hó 1-én, szombaton este a Lloyd-épület emeleti helyiségeiben tánmulatsággal egybekötött „Beszedát” rendez a következő műsorral:

1. Bazin Rendl „Keresztesek a tengeren” Cantate. Vegyes kar.
2. Szavallat. Jaksics Gy. „Plyen” (Zsákmány.) Szavallat Angyalics Szmiljana k. a.
3. Laub „Dar namenjen” (Ajándék.) női kar.
4. Holst Ede „Revel of the Witches” moreau fantastique, zongorán előadja Risztics Katica k. a.
5. D. Jenko „Sto tyutis” (Miért hallgatsz?) férfikar.
6. E. Napravnik Négyes; férfikar. Műsor után tánc a táncrendbe a koló mellé mindenütt egy-egy csárdás van bevéve. Belépti díjak: I. rendű ülőhely 2 kor. 40 fillér, II. rendű ülőhely 2 kor. A mulatság este 8 órakor kezdődik.

A V. H. O. Sz. estélye Szegeden. Szegedről írják: Az idei szezonnak kétségen kívül legkimagaslóbb eseménye lesz az a két este, amelyeket a szegedi nőiparegylet rendez a Vidéki Hirlapírók Szövetségével karöltve. A két estére tervezett ünnepeket a színházban tartják meg s itt kerül színre sok más kivül az eleven plakát is. Hazai, főleg szegedi cégek plakátjait mutatják be előkelő szegedi urnok közreműködésével. Olyasféle lesz ez, mint annak idején az „Eleven Ujság” volt. A reklámok alakjai meg elevenednek, a Kristályvizet például valóságos hűsítő pediggé változtatja a rendező bizottság. A mai ülésen megjelent Vágó Pál is, a lent időző nagynevű festőművész, aki készséggel vállalta magára az estély művészi részének megoldását. Az ő közreműködése csakis biztosíthatja a sikert, amely egyébként sem maradhat el, minthogy a két rendező egyesületen kívül Szeged egész ur társadalma, főleg fiatalsága vesz részt a két estén.

Mulatság a Lloydban. A Lloyd-társulat vigalmi bizottsága jelenti: A Lloyd-társulat ifjúsága március hó első felében a vigalmi alap javára estét rendez. Az este programjában a rendezők bemutatni óhajtnak a magyar Tarka Szinpadot és a német Unterbreitlit. A programhoz a legujabb ilyen fajtájú alkotásokat szerzi meg a rendezőség.

Állatszemle. A haszonállatoknak legelőre hajtása előtt az évenként szokásos általános szemlelt Nagybecskerek város területén a következő sorrendben tartják meg: A Gradnolica negyedben lakó gazdák állataival március 25-én a vásártéren. Az Oppova negyedben lakó gazdák állataival a tomaszavói vámsorompónál

március 26-án. A német negyedben lakó gazdák állataival a bikaállás előtti térségen április 5-én. A felső-muzslyai gazdák állataival a telep szélén levő felső kut előtti térségen április 19-én. Az állatszemle mindenkor reggeli 7 órakor veszik kezdetüket, a melyekre az állatok — kivétel nélkül — birság terhe alatt elővezetendők.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb. nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhas folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Színház és irodalom.

Heti műsor:

Péntek: „Londoni koldusok.”
Szombat: „Nebantsvirág.”
Vasárnap d. u.: „Szökött katona.”
„este: „Sárga csikó.”

*** Katalin.** A reklám, mely Katalint, nálunk való bemutatóját megelőzte, színültig töltötte meg a nézőteret és a páholsorokat. A közönség azonban nagyon vegyes érzellemmel fogadta a műben is gyenge meseszövevényű darabot, mely Katalin cárné egyik szerelmi kalandját dolgozta föl sujt gyanánt, amihez Fehér Jenő meglehetősen nehézkes zenét komponált. A címszerepben Szepesi Szidi aratott teljes sikert, úgy játékaival, mint énekével, toilletjei pedig nagy hatást keltenek. Nagyon kedves jelenéség volt Germaine hadnagy szerepében Léva y Margit, chic-kei és pajzán jó kedvvel játszva meg az egészen neki való szerepet. Anica szerepében Solti Vilma ragyogtatta énekudását. Egyáltalában ez a három női szereplő osztozott az est sikerében. A férfi szereplőkről, jelentéktelen szerepeik következtében alig lehet említést tennünk. Feltűnő volt a három primadonna fényes kosztümje mellett a férfiak kopottas habitusa. A közönség nem volt valami nagyon elragadtatva a darab hatásától, mindössze csak két ízben tapsolta ki a női szereplőket. B. S.

*** Hírek a színházról.** A heti műsor a mai napon változást szenvedett, amennyiben az előre hirdetett Halóköcsik ellenőre helyett Bródy Sándor Hóféhérkéje kerül bemutatásra. Holnap A londoni koldusok megy leszállított helyárok mellett. Szombaton a Nebantsvirág operett, vasárnap pedig két népszimű, déltűn A szökött katona, este pedig a Sárga csikó.

*** Taine Hypolit.** Tennysonról írva, képét adja az angol társadalomnak. Leírja, hogy Angliában utazva, mint tünnek fel a szép piros kőházak, a loncfelfutotta majorok, s ezekben mily egyszerű, csöndes, becsületes és nyugodt életet élnek lakóik. A családfő ura családjának és atyja cselédeknek is. A ház fölött megjelenik az Uristen alakja, imával ülnek az urak és cselédek közös ebédhez, imával bucsznak a Nap-tól alkotmánykor. A szellemes francia nem is állja meg, hogy erre egy gunyos megjegyzést ne tegyen egy angolai beszélgetve: Az urak országában mindig az Uristen az első személy. Nem tudnak miatta dolgozni. Ő az első az alkotmányban, ott van mindig minden házban. Ellenben Franciaországban csak menjük végig az utcán Párisban, nézzünk a divatárkereskedésekre, hogy unja magát a kis grisette, a szeme hogy beszélget a tükörrel és a székkal. Este a Caffé de la Pays előtt hullámkzik a nép, bent kopaszodó férfiak, susogó selyemruhás, festett haju nők, a fagyalt izével elvegyül a szivarfüst és az utcapor szaga Bizonyos, hogy az a társadalom, a mely Tennysont hallgatta, többet ér a franciánál, de nekünk mégis kedvesebb Musset, mint Tennyson. Erről a két nemzetről, ezeknek a szembenállásáról a két ellenettes társadalom első nagy találkozásáról szól a Nagy Képes Világtörténet 152. füzet. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes felbérkötésben 16 korona: füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

TÁVIRATOK.

Rajner főherceg aranylakodálma.

Budapest, február 20. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik: Széll Kálmán, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác, Wlassich Gyula, Széchenyi Gyula és Fejérváry Géza b. miniszterek ma délelőtt tisztelegtek Rajner főhercegnél A főhercegi pár ünnepélyesen fogadta a minisztereket. Megköszönték a képviselőház és a kormány jó kívánatait, egyben biztosították a magyarokat szeretetükről.

Ő felsége ma délelőtt látogatta meg a főhercegi párt, a kiket a ritka családi ünnep alkalmából üdvözölt. A király arcképével ajándékozta meg a főhercegi párt.

A pápa jubileuma.

Budapest, febr. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pápa jubileuma alkalmából ma délelőtt az egyetemi templomban ünnepélyes istentisztelet volt, melyet Császka György kalocsai érsek celebrált. Az istentiszteleten a főváros előkelőségei és az autonómiai kongresszus tagjai is jelen voltak. A főváros többi templomaiban is ünnepélyes istentiszteletek voltak.

Rónay főispán felmentése.

Budapest, február 20. (A „Torontál” ered. távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy ő felsége Rónay Jenő torontáli főispánt, hű szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére állásától felmentette.

Székhűdés az állomáson.

Budapest, febr. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szabadkáról jelentik: Egy ismeretlen urinő érkezett ma Szabadkára a Bakováról jövő vonattal. Amint leszállt a vonatról, összeesett. A vasutiak a mentőket hívták segítségül, kik a szerencsétlenül járt nőt még élve a közkórházba szállították.

Levegőbe röpült gőzös.

Budapest, febr. 20. (A „Torontál” ered. táv.) Fiuméből jelentik: Kettős szerencsétlenség érte a „Pionier” nevű gőzöst, mely egy marseillei hajóstársaság tulajdonát képezi. Tegnap éjjel a főközlemben zátony a jutott s oldala betört. Épp ezen a részen volt elhelyezve a raktárban nyolc tonna méz, melyhez a víz b hatolt s gázt fejlesztett. Rövid idő múlva borzasztó robbanás történt, mely a hajó nagyobb részét levegőbe röpítette. A kapitány és egy utas szörnyet halt. A többi utast és a legénységet sikerült megmenteni.

Budapesti gabonatorzsde.

Budapest, 1902. február 20.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	930	950	80	965	985
Pestvidéki új	76	925	940	80	960	975
Bánsági új	76	920	940	80	0	0
Bácskai új	76	935	960	80	0	0
Rozs új elsőrendű			70-72		780	785
„ „ másodrendű			—		765	785
Árpa „ takarmány			60-62		610	620
„ „ égetni való			62-64		575	6
„ „ sörfőzésre való			64-66		0	0
Zab „ —			39-41		750	760
Tengeri ó „ bánsági			—		0	0
„ „ másnemű			—		0	0

Határidő-üzlet.

Budapest, febr. 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Készáruban csak nem akar föllendülni a vásárlási kedv; pedig az árak ma 5 fillérrel csökkentek Délben a határidőüzlet jegyzései a következőleg zárultak:

Buza 1902. áprilisra	9.47—9.48
„ 1902. októberre	8.40—8.41
Rozs 1902. áprilisra	7.82—7.83
Tengeri 1902. májusra	5.36—5.38
Zab 1902. áprilisra	7.65—7.66

KÖZGAZDASÁG.

Közgyűlések.

- Február 23. „A nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 „A zichyfalvai takaré- és hitelegylet mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 „A torontálvármegyei központi hitelszövetkezet“ közgyűlése.
 „A nagybecskereki ipartestületi betegsegélyző pénztár“ közgyűlése.
 „A nagybecskereki kereskedők betegsegélyző pénztára“ közgyűlése.
 „Az ujszentiváni tej- és más élelmi cikket értékesítő szövetkezet“ közgyűlése.
 „A szerb- és német-párdányi tej- és egyéb termékeket értékesítő szövetkezet“ közgyűlése.
 Március 2. „A torontáli h. é. vasutak alkalmazottainak takaré- és előlegezési egylete, mint szövetkezet“ közgyűlése.
 „A törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság“ közgyűlése.
 „A kisbirtokosok országos földhitelintézete“ közgyűlése Budapesten.
 „A nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek“ közgyűlése

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, csütörtök 1902. február 20-án:

Ujdonság. Itt először: Ujdonság.

HÓFEHÉRKE.

Regényes színjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta: Bródy Sándor.

Személyek:

Öreg tiszteletes	Mezei Kálmán
Mariska, a leánya	Szilasi Juliska
Balassa Imre, mérnök	Pápai Antal
Orvos	Vadász Lajos
Heléna, leánya	Niczkyé Ilona
Az orvos felesége	Rónay Hermin
A szolgáló	Vadászné
Kis tiszteletes	Madas Pista
A barát	Fodor Oszkár
Boltos	Köhalmi Andor
Kántor	Tukoray Loránt
Az uraság fia	Szabó Pál
Éjjeli őr	Iván Sándor
Munkás	Gara Jenő
Napszámos	Török Sándor
Virágáros leány	Gömöri Vilma

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, pénteken, február hó 21-én:

Mérsékelt helyárrakkal:

A londoni koldusok

Vonalok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervenyes 1902. október hó 1-16-ai.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

- Zombolyáról: délelőtt 8 óra 25 p.; este 7 óra 25 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 25 p.
 Versezről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 25 p.
 Alibunárról: este 7 óra 25 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 3 óra 25 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 25 p.; éjjel 10 óra 25 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

- Zombolyára: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 25 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 25 p.
 Versezre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 25 p.
 Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 25 p.; délután 5 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 10 p.; este 6 óra 40 p.
 Marjava—Nagy-Kikindára: reggel 6 óra 55 p.

20909. F. IV. sz. 1902. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműk, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adni:

- Fiume állomáson 1902. évi február 21-én d. e. 9 órakor;
 Kis-Czeil állomáson 1902. évi február 24-én d. e. 9 órakor;
 Budapest keleti p. u. állomáson 1902. évi február 28-án d. e. 9 órakor.
 Budapest, 1902. február havában.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

20782. ki. sz. 1901.

173-3.1

Árlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa ezennel közzé teszi, hogy a negyedik állami ovoda céljaira megvett ház átalakítása feletti munkálatokat árlejtés útján kiadja, az árlejtés napjával 1902. évi február hó 25-ének d. e. 9 óráját tüzi ki a városházépület II. tanácsnoki irodába, melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghívja.

A 2307 korona 12 fillér kikiáltási árnak megfelelő 5% az árlejtés alkalmával bánatpénztől leteendő.

Zárt ajánlatok is adhatók be az árverés megkezdéseig a második tanácsnoknál, a hol a terv és költségvetés is a hivatalos órák alatt naponta betekinthető.

Nagybecskereken, 1902. évi február hó 17-én.

Dr. Grandjean József, polgármester.

93. végr. szám 1902.

174-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1901. évi V. 1355/3538. 1902. sz. végzése folytán a helybeli kir. kincstári ügyészség által képviselt kir. kincstári uradalom felperes részére ifj. Gruszling István és neje Erzsébet nagybecskereki alperesek ellen 41 i kor. 6 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 892 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. bíróság 1902. V. 38/5. száma végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy feltűfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán a közkórházon túli tanyán Nagybecskereken leendő meg-

tartása határidőül 1902. évi február hó 24. napjának délelőtti 9 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, harisnyakötőgép, lovak, parasztszekér, lószerszám s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagybecskereken, 1902. évi február hó 9. napján.

Simonich.

kir. bírósági végrehajtó.

Kavics

tört kőből, cirka 30 vagon a Kavarán-Szakuli állomáson a vagonba berakva olcsón eladó. Szives megkeresések intézendők az

Első Kavaráni mészgyárhoz

Temesvárra. 171-3.1

Egy nagy ruha-mángorló

azonnal eladó.

118-x.17

Bővebbet a kiadóhivatalban.

AMEND REZSŐ!

első, legrégebb és legerősebb festék- és fénymáz kereskedése
 ——— Nagybecskereken. (Alapított 1868-ban.) ———

Ajánlja a t. c. közönségnek mindennemű **olaj-, föld-, homlokzat-díszítő és vegyi festéket**, valamint asztalos munkákhoz szükséges bel- és külföldi fénymázát, mint: sötét és világos Copallak belső és külső munkákhoz, brilliáns kemence vaslakk, külön fehér Copallak díszítvények és papir-falzszyonghez, **kocsigyártóknak szükséges angollak, hintó-, állvány-, lazur- és präparációsakk** a londoni Nobles & Haere és Wm. Harland's Sohn gyárakból.

Ezeken kívül raktáron tart egy új amerikai lakkminőséget **Standard Varnisch Woroks** newyorki gyárából, amely kocsigyártóknak különösen alkalmas.

Kapható azonkívül **mindennemű padlóház 7 színben butorlakk** háziasszonyoknak önkészítésre, valamint **bronzlakk** minden színben, élénk fényvel, mely lemoshatatlan és kiváló tartóssága. 172-12.1

● Mindezen említett cikkek dus választékban és feltűnő olcsó árban kaphatók. ●

● Pontos és szolid kiszolgálás. ●

Az építkezési időszak beálltával ajánlom gazdagon felszerelt raktáramat

épületfák, deszkák, lécek és oszlopfakból

Azonkívül folyton raktáron tartok kerítésnek való anyagot, **szőlőkerőket** tügy- és fényfából a legújantóább árakon és a legjobb minőségben.

Szoba- és gép tüzelőszer gyanánt ajánlom a legújabb bevezetett apró préselt **köszenot (briquet)**, mely a legjobb minőségű köszénből készül és minden salak hátrahagyása nélkül ég el. Előnye, hogy könnyen és tisztán kezelhető, amennyiben nem porzik és 6-7 darab tesz ki egy kilogrammot. (111-40.8)

Éves szállítás mellett gépjűzennél jelentékeny engedmények.

GRÜNBERGER ADOLF

tüzi- és épületfa kereskedése Nagybecskereken, Aradaci-utca 1. szám.